

Ministerie van Economische Zaken
DG Energie, Telecom en Mededinging
Directie Mededinging en Consumenten
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Waddinxveen, 4 mei 2015

Betreft: Internetconsultatie Implementatiewet aanbestedingsrichtlijnen 2014/24/EU

Geachte Directie,

Graag maakt Koninklijke OnderhoudNL, de brancheorganisatie voor de (restauratie-) schilders-, (totaal-) onderhoudsbedrijven, industriële onderhouds- en glaszetbedrijven, gebruik van de gelegenheid om haar mening te geven over de inhoud van het conceptwetsvoorstel tot Wijziging van de Aanbestedingswet 2012 in verband met de implementatie van aanbestedingsrichtlijnen 2014/24/EU.

Specifiek pleiten wij voor:

1. Het expliciet benoemen van branchekeurmerken in relatie tot artikel 278a eerste lid.
2. Aandacht voor het belang van deugdelijk onderzoek door aanbestedende diensten alvorens andere geschikte bewijsmiddelen te accepteren in de zin van artikel 278a eerste lid.
3. Een inkadering van social return.
4. Waarborgen dat een EMVI-aanbesteding niet toch verwordt tot prijskoop-aanbesteding.

Hiervoor geven wij u de volgende aspecten in overweging:

1. Expliciet benoemen van branchekeurmerken

In de afgelopen decennia hebben veel branches in het kader van zelfregulering en professionalisering geld en energie geïnvesteerd in de ontwikkeling van branchekeurmerken, met als doel de verdere professionalisering van het vakmanschap, het garanderen van een zeker kwaliteitsniveau ten behoeve van de klant en het helpen van die klant in het zoekproces in een voor hem vaak onbekende omgeving waarin hij een product of dienst wil afnemen (wegwijzer) en het op voorhand afdekken van

Koninklijke OnderhoudNL, vereniging van (restauratie-)schilders- en (totaal-)onderhoudsbedrijven, industriële onderhouds- en glaszetbedrijven

Coenecoop 5 - 2741 PG Waddinxveen - Postbus 30 - 2740 AA Waddinxveen - Telefoon 0182-571444 - Fax 0182-572083

Kamer van Koophandel 40409386 - IBAN NL03INGB0669010421 - Btw-nummer NL0032.54.653.B01

E-mail info@onderhoudNL.nl, Internet www.onderhoudNL.nl

kwaliteitsaspecten (ontzorgen en vermindering van stapeling). Het heeft geleid tot een stelsel van branchekeurmerken en een professionalisering waar Nederland, ook Europees gezien, trots op mag zijn.

Bevestiging van het gegroeide belang van branchekeurmerken kan onder meer worden gevonden in de Richtsnoeren horizontale samenwerking onderneming ACM, waar in overweging 79 de belangrijke rol van brancheorganisaties bij de totstandkoming en uitvoering van erkenningsregelingen wordt aangehaald en waar in overweging 81 deze regelingen in beginsel positief worden beoordeeld en de functies worden benoemd: *“kunnen bijdragen aan de kwaliteit van de productie, dienstverlening en distributie en de informatievoorziening en keuzemogelijkheden van de afnemer”*.

Branchekeurmerken voorzien de laatste jaren tevens meer en meer in de opvang van taken en aandachtsgebieden van de terugtrekkende overheid en sluiten aan bij de toenemende maatschappelijke behoefte aan keurmerken.

Onderscheidend voor branchekeurmerken ten opzichte van andersoortige keurmerken, is onder meer dat zij doorgaans zowel eisen stellen die in strikte zin verband houden met het voorwerp van de opdracht zelf, als ook eisen die de juiste randvoorwaarden scheppen om producten en diensten in de gewenste kwaliteit te kunnen leveren. Om de klant te ondersteunen zijn vaak (voor de branche relevante) kwaliteitssystemen onderdeel van een branchekeurmerk teneinde zoveel mogelijk klantwensen in één keer af te dekken op basis van onafhankelijke toetsing door een derde partij en objectieve en onafhankelijke besluitvorming.

Branchekeurmerken voldoen over het algemeen aan de criteria a tot en met e als bedoeld in artikel 278a eerste lid. Deze criteria zijn bekend vanuit mededingingsregels (o.m. Richtsnoeren horizontale samenwerking onderneming ACM, overweging 88). Het zijn ook criteria waar brancheorganisaties hun keurmerken bewust aan wensen te laten voldoen, vanuit hun eigen intrinsieke wens van professionaliteit.

Uiteindelijk blijft het uiteraard aan de aanbestedende dienst in een concrete aanbesteding om te onderzoeken, en aan de inschrijver om aannemelijk te maken, dat een specifiek branchekeurmerk voldoet aan de criteria om uitgevraagd te kunnen worden op basis van artikel 278a eerste lid.

2. Aandacht voor het belang van deugdelijk onderzoek naar gelijkwaardige alternatieven voor branchekeurmerken

Branchekeurmerken hebben het in de huidige aanbestedingspraktijk niet altijd even makkelijk. Het vragen van een specifiek keurmerk is op dit moment immers nog niet toegestaan. In de aanbestedingspraktijk wordt daarom nogal eens gebruik gemaakt van de noodgreep van *“keurmerk X of vergelijkbaar”*. Vervolgens wordt het niet altijd even nauw genomen met het onderzoeken van een claim van vergelijkbaarheid. Aanbestedende diensten geven hierbij nog wel eens aan dat zij zich niet capabel

achten om de vergelijkbaarheid objectief vast te stellen of dat het hen aan tijd ontbreekt. Het gevolg is dat de positie van branchekeurmerken in feite wordt uitgehold, het level playing field en de effectieve zelfregulering in de branche worden aangetast en er onnodige discussie, gedingen en vertraging in aanbestedingen ontstaan (€).

Gelet op het belang van de overheid om waar voor haar geld te verkrijgen bij de inkoop van producten en diensten èn vanuit de doelstellingen van branchekeurmerken, juicht OnderhoudNL het door de EU richtlijnen (artikel 43 EU Richtlijn 2014/24/EU) toestaan van de uitvraag van specifieke keurmerken toe.

Om duidelijkheid te scheppen over de rol en positie van branchekeurmerken, gebaseerd ook op de ervaringen van de aanbestedingspraktijk, pleiten wij ervoor om branchekeurmerken als zodanig expliciet te benoemen in de Memorie van Toelichting met betrekking tot artikel 278a eerste lid, zodat er duidelijkheid ontstaat voor aanbestedende diensten. Artikel 278a verlangt immers in het eerste lid onder sub a dat de criteria verband moeten houden met het voorwerp van de opdracht. Omdat branchekeurmerken verschillende categorieën criteria kennen, zou dit aanbestedende diensten gemakkelijk op het onjuiste spoor kunnen brengen om branchekeurmerken slechts te benaderen vanuit het regime van het tweede lid (uitvraag onderliggende eisen met het keurmerk als bewijsmiddel). Dit zou geen recht doen aan branchekeurmerken en huidige praktijken in stand houden. Dat artikel 2.115 het voorwerp van de opdracht aan de hand van gecodificeerde jurisprudentie nader inkadert, doet hier wat ons betreft niet aan af. Naar onze mening voldoen branchekeurmerken aan het gestelde in het eerste lid en behoren zij als specifiek keurmerk uitgevraagd te kunnen worden en moet dit voor iedereen duidelijk zijn. Het is belangrijk dat deze duidelijkheid wordt gegeven op de locatie in wet en toelichting, waar voor de aanbestedende dienst een beslismoment ligt ten aanzien van de wijze waarop een keurmerk wordt uitgevraagd. Anders zal de verruiming die de EU in artikel 278a eerste lid toestaat, aan branchekeurmerken grotendeels voorbij gaan. Dit zou een gemiste kans zijn.

Naast Koninklijke OnderhoudNL (middels de AF-erkenning, het VGO-certificaat en Erkenning Restauratieschildersbedrijven) kennen ook tal van andere branches branchekeurmerken, zodat het belang van (duidelijkheid over) branchekeurmerken significant kan worden genoemd en expliciete aandacht hiervoor in de Memorie van Toelichting wat ons betreft alleszins gerechtvaardigd is.

In lijn met het voorgaande vinden wij het verder belangrijk dat door aanbestedende diensten deugdelijk onderzoek wordt verricht, alvorens andere geschikte bewijsmiddelen te accepteren in de zin van artikel 278a eerste lid. Wij vragen om een accentuering van het belang hiervan in de Memorie van Toelichting.

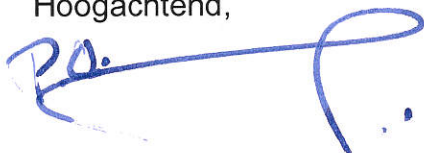
3. Afkadering van social return

OnderhoudNL benadrukt dat social return-eisen van aanbestedende diensten soms uit de rails lopen en dat alleen evenwichtige, proportionele eisen succesvol zijn. Ondernemingen benodigen een zekere vrijheid om ze in te vullen. Social return is altijd maatwerk en OnderhoudNL pleit dan ook voor coördinatie om tot een haalbaar pakket te komen dat echt banen oplevert voor mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt. Er zijn tal van bedrijven die zich ook niet-projectgebonden inspannen. Overheidsdiensten zouden deze inspanningen ook moeten erkennen. De inzet van leerlingen dient mee te tellen als social return inspanning. In ieder geval dienen de aanbestedende diensten te voorkomen dat social return leidt tot verdringing op de arbeidsmarkt.

4. EMVI toepassen in plaats van prijskoop-aanbesteding

Openbare aanbestedingen met stevige EMVI-criteria verworden soms tot prijsaanbestedingen doordat heel scherp is voorgeschreven wat er moet gebeuren. OnderhoudNL ondersteunt het pleidooi van MKB Nederland om gemeenten een "EMVI-verklaring" te laten tekenen zodat trajecten niet verworden tot prijsaanbestedingen.

Hoogachtend,

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'O.O. Spruijt', written over a horizontal line.

O.O. Spruijt
Directeur